

การประเมินความสามารถทางปัญญาตามทฤษฎีพหุปัญญา นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assessment of cognitive ability, according to the theory of Multiple Intelligences, students in Class 1, Grade 2 of the demonstration Elementary School, The Faculty of Education Khon Kaen University

วิไล พิพัฒน์มงคลพร

Wilai Pipatmongkonporn

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002

Demonstration School, Faculty of Education, Khon Kaen University, Thailand, 40002

บทคัดย่อ

การประเมินความสามารถทางปัญญาตามทฤษฎีพหุปัญญาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสามารถทางปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความสามารถทางปัญญาความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา และความสามารถทางปัญญาความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง ที่นำจากแบบประเมินความสามารถทางปัญญาที่พัฒนาแล้ว ของ [5] และนำมาปรับจำนวน 45 ข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 41 คน นำมาวิเคราะห์ความสามารถทางปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา โดยใช้สูตรของ [5] และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเองกับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา โดยใช้สูตร สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาอยู่ในระดับมาก
2. ความสัมพันธ์ความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเองกับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : ความสามารถทางปัญญา, ทฤษฎีพหุปัญญา

Keywords: Multiple Intelligences

Abstract

Assessment of cognitive ability, according to the theory of Multiple Intelligences, students in Class 1, Grade 2 is intended to study the cognitive ability of the concept of multiple intelligence, attention and understanding of their behavior. And interests, and behavior to determine the relationship of language and cognitive ability to understand their interests and behavior to the interests and habits of language. The instruments used in research. Assessments of cognitive and behavioral aspects of language. And assesses the intellectual interests and understanding of their behavior. The assessment of cognitive ability developed by [5] was her pole and led the way on a total of 45 students from Class 1, Grade 2, the demonstration Elementary School, The Faculty of Education Khon Kaen University at the end of the year in 2552 of 41 people, were taken to analyze the concept of Multiple Intelligences and intellectual interests and understanding of their behavior. And attention, language and behavior by using the formula of [5] wrote my column and general cognitive ability to analyze the correlation of self-understanding, attention and behavior with attention and behavior using the formula of the language. The Pearson correlation (Pearson Product Moment Correlation Coefficient).

The results were as follows.

1. Students are able to provide a level of intellectual interest and understanding of their behavior. And interests, and in many behavior and languages.
2. The relationship of cognitive ability and behavior to their own understanding of the language and behavior are related. Statistically significant at the .05 level according to the research hypotheses set.

บทนำ

ระบบการศึกษาของประเทศไทยภายหลังการปฏิรูปการศึกษา ได้เริ่มให้ความสำคัญในการส่งเสริมความคิดให้แก่เด็กและเยาวชน โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และกำหนดเป็นมาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอันส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพมากขึ้นแต่ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงระบบ หลักสูตร หรือพระราชบัญญัติใดๆ เกิดขึ้น สิ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กก็คือครูผู้สอน ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของครูคือการอบรมสั่งสอน ให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ ครูต้องพยายามหาทางส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ในตัวเด็กให้สามารถแสดงออก การที่ครูตระหนักถึงความสามารถที่อยู่ในตัวเด็กแต่ละคน ถือเป็นสิ่งดีที่จะทำให้เด็กนั้นมีความเข้าใจในชีวิต รับรู้ว่าตนเองนั้นสามารถประสบความสำเร็จ และพร้อมที่จะก้าวไปเผชิญกับชีวิตจริงในอนาคตได้อย่างมั่นใจ [2] ในอีกด้านหนึ่งที่สถานศึกษาทั่วไปได้ปฏิบัติกันอยู่ คือ การยอมรับ ชื่นชมและ

ให้รางวัลแก่นักเรียนที่ทำตนให้เป็นประโยชน์ หรือเกิดคุณค่าแก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีผลการเรียนดีเยี่ยม หรือนักกีฬายอดเยี่ยมที่ได้รับรางวัลเสื้อสามารถหรือบัตรเกียรติยศ ผู้ที่มีทักษะด้านการอ่าน- การเขียน หรือทางคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ ฯลฯ เด็กๆ เหล่านี้อาจถือว่าเป็นนักเรียนตัวอย่าง ที่มีทักษะและเชาว์ปัญญาเฉพาะตัวและเฉพาะด้านเป็นสำคัญ แต่เด็ก ๆ ส่วนใหญ่ที่เหลือน้อยกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ของทั้งโรงเรียน จะทำอย่างไรจึงจะได้มีโอกาสพัฒนาและชื่นชมในภูมิปัญญาและทักษะด้านอื่นๆ ที่จำเป็นและสำคัญยิ่งต่อชีวิตและอนาคตในโลกแห่งความเป็นจริงการค้นหาค้นหาจุดเด่นของปัญญาและการเรียนที่ถนัดที่สุดของนักเรียน จะเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองและความรู้สึกถึงอำนาจที่ตนสามารถทำได้ จะช่วยให้เกิดความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนได้มากขึ้น และสร้างความเข้าใจและเห็นคุณค่าของตัวนักเรียนเอง นักเรียนจะเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าของเพื่อนนักเรียนที่มีปัญหา อีกทั้งช่วยให้การเรียนร่วมกันดำเนินไป

ด้วยดี ความพยายามที่ครูช่วยให้เด็กสามารถบอกตนเองว่าตนเองมีความสามารถในด้านใด หรือสะท้อนถึงความโน้มเอียงความชอบของตนในปัญญาด้านต่างๆ ยังช่วยให้ครูสามารถเลือกใช้วิธีสอน รูปแบบการเรียน การให้คำแนะนำการเลือกเรียนหรือเรียนเพิ่มเติมในวิชาหรือความถนัดต่างๆ ของเด็ก การเข้าช่วยเหลือเรื่องการเรียนจากครูและผู้ปกครอง การเลือกยุทธวิธีในการประเมินผลหรือการปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ใหม่ หรือแม้แต่การพัฒนาโปรแกรมการสอนรายบุคคลเพื่อซ่อมและสอนเสริมให้แก่นักเรียน

นอกจากนี้ มีงานวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้สนับสนุนความคิดที่ว่าเด็กจะได้รับประโยชน์ที่เด็กได้ไตร่ตรองถึงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เมื่อเด็กมีความสามารถในการกระบวนการเรียนรู้ (metacognition) ของตน เด็กจะสามารถเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้และนำไปใช้ในสถานการณ์เรียนใหม่ [3] ความสนใจในการให้เด็กทราบถึงความสามารถของตนเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ดังถ้อยคำของ [9] ได้กล่าวไว้ว่า “เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งยวดที่เราควรรู้จักและส่งเสริมความฉลาดนานาชาติของมนุษย์ ที่มนุษย์มีความแตกต่างกันก็เพราะเรามีความฉลาดแตกต่างกัน ถ้าเรายอมรับเช่นนี้แล้วเราจะสามารถแก้ปัญหาที่เราประสบในโลกนี้ได้มากขึ้น”

แนวโน้มใหม่ด้านการศึกษา ที่ให้ความสำคัญต่อข้อดีหรือความสามารถของเด็กมากกว่าการมองด้านความบกพร่อง ทำให้เกิดการพัฒนาแบบประเมินต่างๆ เพื่อเข้าถึงความสามารถของเด็ก แบบประเมินส่วนใหญ่จึงประกอบไปด้วยลักษณะพฤติกรรม ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางบวก และทางลบ สามารถจัดเป็นกลุ่มพฤติกรรม 5 กลุ่ม คือกลุ่มพฤติกรรมด้านอารมณ์ กลุ่มพฤติกรรมด้านอยู่ไม่นิ่ง กลุ่มพฤติกรรมด้านเกราะ กลุ่มพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน กลุ่มพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม มักถูกนำไปใช้ในการคัดกรอง ช่วยเหลือเด็ก หรือใช้เป็นการประเมินเบื้องต้น หรือใช้ในการวิจัยพัฒนาการและศึกษาปัญหาพฤติกรรมของเด็ก [5] สำหรับการประเมินเพื่อสำรวจความสามารถเฉพาะทางถูกสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มความเข้าใจในตัวตนของตนเอง และความภูมิใจและซาบซึ้งต่อทักษะและความสามารถของตนเอง ความเห็นที่ได้หากเกิดการถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์

กันเท่าใด ยิ่งทำให้สามารถเข้าใจจุดอ่อนจุดแข็งได้เป็นอย่างดี การสำรวจความสามารถเฉพาะทางไม่ใช่แบบทดสอบเพราะไม่มีคำตอบใดที่ถูกผิด แต่จะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงพรสวรรค์หรือความสามารถพิเศษด้านใด และผลการประเมินก็จะเป็นการนำไปเปรียบเทียบกับผู้อื่นแต่เป็นการประเมินความสามารถของผู้ตอบ อย่างไรก็ตามผู้ตอบย่อมต้องมีความเข้าใจในตนเอง

พระพุทธรูปองค์สอนให้เรารู้จักตนเองโดยการให้เห็นชัดแจ้งว่าอะไรเป็นอะไร รู้ว่าตัวเองมาจากไหน เป้าหมายชีวิตอยู่ที่ใด การอยู่ในสังคมไม่มีใครคอยเตือนเรานอกจากตัวเราเอง ดังนั้นเราควรสำรวจและรู้จักตนเองเพลดอกคำว่า “ชีวิตที่มีได้ผ่านการตรวจสอบเป็นสิ่งที่ไม่มีค่า” คนที่หวังความก้าวหน้าในชีวิตจึงควรมองหาจุดหมายปลายทางแห่งชีวิตของตน การรู้จักความสามารถของตน จะช่วยให้เราใช้ความสามารถของเราให้ถูกกับงาน และสามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้ [6] นักเรียนแต่ละคนจะมีระดับปัญญาทางด้านบุคคลแตกต่างกัน การตระหนักในความแตกต่างนี้ยุทธวิธีการสอนทักษะด้านความเข้าใจตนเอง และพยายามพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การให้โอกาสนักเรียนได้มีประสบการณ์ตนเอง ในฐานะเป็นเอกัตบุคคล ฝึกให้นักเรียนตั้งจุดมุ่งหมาย เป็นความเชื่อตามทฤษฎีพหุปัญญาที่ว่านักเรียนแต่ละคนจะพัฒนาทักษะด้านความเข้าใจตนเองได้ [9] การศึกษาความสามารถทางปัญญาของนักเรียน เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สามารถเชื่อมโยงความเข้าใจตนเองกับความสามารถด้านทักษะต่างๆ ของตน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสามารถทางปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญา ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 4 ห้องเรียน 164 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 41 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา เป็นแบบวัดความเข้าใจการแสดงออกในภาษา ความสามารถในการเขียนที่นำจากแบบประเมินความสามารถทางปัญญาที่พัฒนามาแล้วของ [5] โดยผู้วิจัยทำการปรับปรุงภาษาในข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับระดับความเข้าใจของนักเรียน และปรับข้อความในเชิงลบให้ดูอ่อนลง แต่ยังคงกรอบแนวคิดเดิม ผ่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของเนื้อความ

2.2 แบบประเมินความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง เป็นแบบวัดความเข้าใจตนเอง ความสามารถในการคิด ความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบของนักเรียน ที่นำมาจากแบบประเมินความสามารถทางปัญญาที่พัฒนามาแล้ว ของ [5] โดยปรับภาษาในข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับระดับความเข้าใจกับวัยของนักเรียน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความครอบคลุมและความเหมาะสมของเนื้อความ แบบประเมินความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา จาก ข้อ 2.1 และข้อ 2.2 ผู้วิจัยนำมาจัดเรียงใหม่คล้อยกันเป็นแบบประเมินความสามารถทั้ง 2 ด้าน ในฉบับเดียวกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้

3.1 ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ถึงประโยชน์ของการวิจัยที่มีต่อนักเรียน และไม่ใช้การวัดและตัดสินผลการเรียน การให้คำตอบที่เป็นจริงจะช่วยให้ได้ผลการวิจัยที่แม่นยำ

3.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1) วิเคราะห์ความสามารถทางปัญญา ตามแนวคิดพหุปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา โดยใช้สูตรของ [5]

2) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา โดยใช้สูตร สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาหาความถี่และร้อยละของประชากร

4.2 ค่าสถิติพื้นฐานความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาของกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา นำคะแนนมาวิเคราะห์ในแต่ละด้าน โดยใช้สูตร [5] ดังนี้

$\frac{\text{คะแนนรวมจากแบบสอบถาม} \times 100}{\text{คะแนนที่ได้}}$

4.4 ข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาของกลุ่มตัวอย่าง นำคะแนนมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) [4]

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถทางปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา พบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถของความสนใจและพฤติกรรมความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา พบว่า ความสัมพันธ์ความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. ความสามารถทางปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถของความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาอยู่ในระดับมาก แสดงว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในตนเอง (Interpersonal Intelligence) ในเรื่องการทำงาน การศึกษา การวางแผน รู้จุดอ่อน จุดแข็ง รู้ความรู้สึกของตนเองอยู่ในระดับมาก และด้านความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความสามารถในการแสดงออกด้านภาษา ความสามารถในการเขียน การอ่าน การพูด การสื่อสารกับผู้อื่น การใช้คำศัพท์ การ

แสดงออกของความคิด การแต่งเรื่อง การเล่าเรื่องอยู่ในระดับมาก [11] ให้เห็นว่าบุคคลที่สามารถเข้าใจตนเอง มักเป็นคนที่ชอบคิด พิจารณาไตร่ตรองมองตนเอง และทำความเข้าใจถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง มักเป็นคนที่มีมั่นคงในความคิดความเชื่อต่างๆ จะทำอะไรมักต้องการเวลาในการคิดไตร่ตรองตรอง และชอบที่จะคิดคนเดียว ชอบความเงียบสงบ สติปัญญาทางด้านความเข้าใจในตนเองนี้ มักเกิดร่วมกับปัญญาด้านอื่น มีลักษณะเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัญญาอย่างน้อย 2 ด้านขึ้นไป สอดคล้องกับ [6] พบว่า นักศึกษามากกว่าร้อยละ 80 มีพหุปัญญาด้านการรู้จักและเข้าใจตนเองสูง ในการศึกษาเพื่อสำรวจศักยภาพพหุปัญญาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น 16 กลุ่มคณะวิชา และสอดคล้องกับความคิดเห็นในทฤษฎีของ [8] ที่ว่านักเรียนที่อยู่ในวัยนี้มักหาประสบการณ์การเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ ชอบอิสระ แก้ปัญหาตามความคิดและวิธีการของตนเอง เป็นไปในแนวกับทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด (Cognitive Theories) ของเพียเจท์ เชื่อว่าขั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (concrete operational period) อายุ 7-11 ปี ระยะนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาอย่างรวดเร็ว สามารถคิดอย่างมีเหตุผล แบ่งแยกสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ ลำดับขั้นจัด เรียงขนาดสิ่งของ และเริ่มเข้าใจเรื่องการคงสภาพเดิม สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์ในอดีตมาแก้ปัญหาเหตุการณ์ใหม่ๆ ได้ มีการถ่ายโยงการเรียนรู้ (transfer of learning) แต่ปัญหาหรือเหตุการณ์นั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม ส่วนปัญหาที่เป็นนามธรรมนั้นเด็กยังไม่สามารถแก้ได้ สอดคล้องกับ Erik H. Erikson อธิบายถึงลักษณะของการศึกษาไปข้างหน้า โดยเน้นถึงสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของคน ซึ่งในแต่ละขั้นของพัฒนานั้น จะมีวิกฤติการณ์ทางสังคม (social crisis) เกิดขึ้น การที่ไม่สามารถเอาชนะหรือผ่านวิกฤติการณ์ทางสังคมในขั้นหนึ่งๆ จะเป็นปัญหาในการเอาชนะวิกฤติการณ์ทางสังคมในขั้นต่อมา ทำให้เกิดความบกพร่องทางสังคม (social inadequacy) และเป็นปัญหาทางจิตใจตามมาภายหลัง อิริคสันยังมีความเชื่ออีกว่าในขั้นที่ 4 ระยะเข้าโรงเรียน (School period) อายุ 6-12 ปี เป็นขั้นเอาการเอางาน

กับควมมีปมด้อย (Industry vs Inferiority) ระยะนี้เด็กเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์มีความคิดและพยายามทำกิจกรรมด้วยตัวเอง หากได้รับการสนับสนุนก็ยอมทำให้เด็กมีการพัฒนาบุคลิกภาพและมีความมานะเพียรพยายามที่จะแสวงหาสิ่งที่ท้าทายความสามารถ สติปัญญา แต่หากเหตุการณ์เป็นไปในทางตรงกันข้าม จะทำให้เด็กมีความรู้สึกต่ำต้อยด้อยค่า อาจต้องถอยกลับไปสู่วัยทารกอีกเพื่อหลีกเลี่ยงภาระอันต้องรับผิดชอบ

ดังนั้นความสามารถทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเองที่มักเกิดร่วม และมีลักษณะเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัญญาด้านอื่นด้วย จะทำให้นักเรียนรับรู้และตระหนักในความสามารถที่มีอยู่ของตนได้ในระดับมาก แม้ผลจากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีสนใจและถนัดในวิชาภาษาไทยจำนวนเพียง 17 คน คิดเป็นร้อยละ 41.46 และมีพฤติกรรมการเรียนโดยรวมในวิชาภาษาไทยระดับปานกลางจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 70.70 ก็ตาม แต่ความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง และความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาที่ได้จากการประเมิน โดยแบบประเมินอยู่ในระดับมากทั้งสองด้านนั้น มีผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงต่อกัน ทฤษฎีพหุปัญญาของการการ์ดเนอร์ และในทฤษฎีเชาว์ปัญญาหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีปัญญาของสเปียร์แมน (Spearman) และทฤษฎีโครงสร้างปัญญา 150 ชนิดของกิลฟอร์ด (Guilford) ฯลฯ ศึกษาเรื่องเพศ เรื่องสติปัญญาหรือเชาว์ปัญญาเหล่านี้ ทำให้เกิดการศึกษาและทฤษฎีเกี่ยวกับสไตล์การเรียนรู้ (Learning style) ของแต่ละบุคคล อาจกล่าวได้ว่าสไตล์การเรียนรู้เป็นวิธีการใช้ปัญญาของแต่ละบุคคลซึ่งมีวิธีการแตกต่างกัน

ดังนั้นผลที่ได้จากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และผลที่ได้จากแบบประเมินความสามารถทางปัญญา จึงถือว่าเป็นเรื่องปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของความสามารถทางปัญญาด้านที่มีต่อกัน จะแสดงให้เห็นในด้านบุคลิกภาพเด่นชัดที่สุด กล่าวคือ เด็กวัยนี้จะมีความต้องการเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด ปฏิเสธความช่วยเหลือจากผู้อื่น ขณะเดียวกันเด็กวัยนี้จะเริ่มเรียนรู้ในการมีเหตุผล และมีความสามารถในการคิดทาง

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้น การเลี้ยงดูที่เหมาะสมให้ได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีอิสระ จะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงแบบเข้มงวดตลอดเวลา เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเชาว์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเชาว์ปัญญาหลาย ๆ ด้าน มิใช่มุ่งพัฒนาแต่เพียงเชาว์ปัญญาด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ดังเช่นในอดีต เรามักจะมีการเน้นการพัฒนาด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์หรือด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ อันเป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสพัฒนาเชาว์ปัญญาด้านอื่น ๆ เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เรียนที่มีเชาว์ปัญญาด้านอื่นสูง จะขาดโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาในด้านที่ตนมีความสามารถหรือถนัดเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของสติปัญญาหลาย ๆ ด้าน จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพ หรือความสามารถเฉพาะตนของผู้เรียนไปในตัว [4] การจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและมีคุณภาพที่เหมาะสมจึง จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสม และการเลี้ยงดูของพ่อแม่จะช่วยให้เด็กมีวิคิด วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และก่อให้เกิดทางเลือกในด้านการเรียน ความสนใจ การตัดสินใจและวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ซึ่งจะช่วยพัฒนาต่อการพัฒนาการในวัยต่อไป

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ที่ว่าความสัมพันธ์ความสามารถทางปัญญาความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษามีความสัมพันธ์กัน ซึ่งหมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางปัญญาความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษาอยู่ในระดับสูง

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ [7] ที่ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน (ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านมิติ ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง และความสามารถด้านธรรมชาติ) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการ์ดเนอร์ (Gardner) [4] ได้กล่าวไว้ว่า ปัญญาต่าง ๆ ทำงานร่วมกันในวิธีที่ซับซ้อน การ์ดเนอร์ชี้แจงว่าปัญญาแต่ละด้านนั้นเป็นการอธิบายลักษณะแต่ละชนิดเท่านั้น ที่จริงแล้วปัญญาหลายด้านจะมีทำงานอย่างมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน เช่น ในการประกอบอาหารจะต้องสามารถอ่านวิธีการทำ (ด้านภาษา) และคิดคำนวณปริมาณของส่วนผสม (คณิตศาสตร์) เมื่อประกอบอาหารเรียบร้อย ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุข ภาคภูมิใจ (ด้านการเข้าใจรักตัวเอง) การกล่าวถึงลักษณะของปัญญาต่าง ๆ เป็นเพียงการนำลักษณะพิเศษเฉพาะออกมาศึกษาเพื่อหาทางใช้ให้เหมาะสม ความจริงคนแต่ละคนจะมีความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างไปจากคนอื่น และมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากัน ความสามารถที่ผสมผสานกันออกมา ทำให้บุคคลแต่ละคนมีแบบแผนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน อีกทั้งเชาวน์ปัญญาของแต่ละบุคคลจะไม่อยู่คงที่อยู่ที่ระดับที่ตนมีตอนเกิด สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม

เนื่องจากเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านถูกควบคุมโดยสมองส่วนต่าง ๆ กัน ดังนั้นหากสมองส่วนใดถูกทำลายความสามารถในด้านที่สมองส่วนนั้นควบคุมก็จะได้รับความกระทบกระเทือนหรือเสียไปด้วย สำหรับสมองที่ไม่ถูกทำลาย ความสามารถในส่วนที่สมองนั้นควบคุมก็จะยังเป็นปกติ อย่างไรก็ตาม เชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่ได้ทำงานแยกจากกัน แต่มักจะทำงานในลักษณะผสมผสานกันไปแล้วแต่กิจกรรมที่ทำอยู่ว่าต้องการสติปัญญาส่วนใดบ้าง การ์ดเนอร์เชื่อว่า ในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง แม้จะดูเหมือนว่า ใช้เชาวน์ปัญญาด้านหนึ่งด้านใดอย่าง

ชัดเจน แต่แท้จริงแล้วต้องอาศัยเชาวน์ปัญญาหลาย ๆ ด้านผสมผสานกัน เช่น นักดนตรีที่ประสบความสำเร็จ แม้จะดูเหมือนว่าต้องอาศัยเชาวน์ปัญญาด้านดนตรี แต่จริง ๆ แล้ว การประสบความสำเร็จ ยังอาจต้องอาศัยเชาวน์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านภาษา และด้านการเข้าใจตนเองด้วย เนื่องจากผู้เรียนมีระดับพัฒนาการในเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีเชาวน์ปัญญาด้านดนตรีสูง จะพัฒนาปัญญาด้านดนตรีของตนไปอย่างรวดเร็ว ต่างจากเด็กคนอื่น ๆ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เด็กที่มีขั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งสูง ควรต้องแตกต่างไปจากเด็กที่มีขั้นพัฒนาการในด้านนั้นต่ำกว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน การผสมผสานของความสามารถด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่เท่ากันนี้ ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละคนซึ่งไม่เหมือนกัน หรืออีกนัยหนึ่ง เอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ทำให้แต่ละคนแตกต่างกัน และความแตกต่างที่หลากหลาย (Diversity) นี้ สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ดังนั้น กระบวนการคิดที่ว่าคนนี้โง่ หรือเก่งกว่าคนนั้นคนนี้ จึงควรจะเปลี่ยนไป การสอนควรเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน ครูควรสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนค้นหาเอกลักษณ์ของตน ภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของตนเอง และเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่นนี้ ผู้เรียนก็จะเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ในขณะที่เดียวกันก็มีความเคารพในผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกัน และในระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมที่ใช้การทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น และที่สำคัญคือ ไม่สัมพันธ์กับบริบทที่แท้จริงที่ใช้ความสามารถนั้น ๆ ตามปกติ วิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ดี ควรมีการประเมินหลาย ๆ ด้าน และในแต่ละด้านควรเป็นการประเมินในสภาพการณ์ของปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านนั้น ๆ

การประเมินจะต้องครอบคลุมความสามารถในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาวนปัญญาด้านนั้น อีกวิธีหนึ่งคือทำให้เรียนอยู่ในสภาพการณ์ที่ซับซ้อนซึ่งต้องใช้สติปัญญาหลายด้าน หรือการให้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาวนปัญญาหลาย ๆ ด้าน และสังเกตดูว่า ผู้เรียนเลือกใช้เขาวนปัญญาด้านใด หรือศึกษาและให้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาวนปัญญาด้านใดมากเพียงไร

อภิปรายได้ว่าในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสามารถในด้านต่างๆ ของนักเรียน ความสัมพันธ์ความสามารถทางปัญญา ความสนใจและพฤติกรรมด้านความเข้าใจในตนเอง กับความสนใจและพฤติกรรมด้านภาษา มีความสัมพันธ์กับปัญญาด้านต่างๆ ความสามารถทางปัญญาในแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการตามวัยนักเรียน ขณะที่ความสามารถทางปัญญาในแต่ละบุคคลก็ไม่เหมือนกัน การสอนจึงควรเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์โดยเน้นให้นักเรียนค้นหาเอกลักษณ์ของตน ภาควิชาในเอกลักษณ์ของตน และเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม นักเรียนก็จะเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ในขณะที่เดียวกันก็มีความเคารพในผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกัน การจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย สามารถส่งเสริมปัญญาหลายๆ ด้าน และหากสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเอง รู้ถึงความสามารถที่มีอยู่ของตนได้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาความสามารถทางปัญญาได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยในเรื่องการส่งเสริมทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการเพราะการจะพัฒนาความสามารถของนักเรียนในวัยนี้ สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในตัวนักเรียนเอง

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจและพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของนักเรียนเพื่อหาความสอดคล้องถึงความสามารถกับ

ความถนัดของนักเรียนตามสภาพจริง

3. ควรมีการวิจัยความสามารถทางปัญญาตามแนวคิดพหุปัญญาด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านหรือทุกด้านเพื่อนำผลไปพัฒนาตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนโดยร่วมมือกับผู้ปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว; 2544.
- [2] ชนวัฒน์ ศรีสะอาด และกานต์สุตา มาชะศิรินันท์. เกมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาพหุปัญญา (MI) และพัฒนาทักษะนิสัยที่ดี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เบรนท์; 2550.
- [3] โธมัส อาร์มสตรอง. พหุปัญญาในห้องเรียน : วิธีสอนเพื่อพัฒนาปัญญาหลายด้าน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ; 2542.
- [4] ทิศนา ขัมมณี. ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
- [5] ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2551.
- [6] ระวีวรรณเสดตามร-โพธิ์วัง. การรู้จักตนเอง. มิตรครู. ปีที่ 32 ฉบับที่ 13 กรกฎาคม, 24 – 26; 2532.
- [7] วรณิษา บัวสุข. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา. ปรินิพนธ์พนธ์ศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2553.
- [8] Ausubel, D.P. The Psychology of meaningful verbal learning. New York and London : Gruner and Stratton Inc.; 1963.
- [9] Gardner, Howard. Multiple intelligence : The Theory in Practice. New York : Basic Books, Harper Collin Publisher; 1993.